

فروشگاه ، بزرگترین سایت تخصصی معماری

جهت مشاهده آموزش نرم افزارهای معماری از صفر تا ۱۰۰ با زبان فارسی و با

کمترین هزینه [اینجا](#) را کلیک کنید.

جهت مشاهده نقشه ها ، پایان نامه و طرح های نهایی آماده معماری جهت کانسپت

گرفتن و یا تحویل پروژه [اینجا](#) را کلیک کنید.

جهت مشاهده مقالات ، رسالات و مطالعات نهایی آماده معماری جهت تحویل

پروژه [اینجا](#) را کلیک کنید.

بزرگترین سایت تخصصی معماری WWW.CADYAR.COM

جهت عضویت در کانال ما در تلگرام کافیسیت روی عکس زیر کلیک کنید.

برای انجام پروژه های عمران و معماری با ما تماس بگیرید.

۰۹۹۰۷۵۳۰۹۲۰

آیدی تلگرام

<https://t.me/Cadyar60>

آیدی تلگرام

<https://t.me/Cadyarmemar>

ایمیل

Vrya.cadyar@gmail.com

جهت مشاهده مطالب زیر به صورت رایگان کافیسیت روی لینک روبرو عنوان موردنظر کلیک کنید

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=473](http://WWW.CADYAR.COM/?CAT=473)

دانلود رایگان کتب معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=262](http://WWW.CADYAR.COM/?CAT=262)

آموزش رایگان پست پروداکشن در معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=1377](http://WWW.CADYAR.COM/?CAT=1377)

دانلود رایگان مقالات معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=206](http://www.cadyar.com/?cat=206)

دانلود رایگان نقشه های معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=1300](http://www.cadyar.com/?cat=1300)

دانلود رایگان رساله و مطالعات معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=283](http://www.cadyar.com/?cat=283)

آموزش رایگان نرم افزار های معماری

جهت مشاهده مطالب کاربران مهمان که مطالب خود را به صورت رایگان و یا در قبال هزینه به اشتراک گذاشته اند در سایت کدیاری [اینجا](#) کلیک کنید.

شما نیز میتوانید مطالب خود را در سایت کدیاری به اشتراک بگذارید تا بدون هیچ هزینه ای صاحب شغل دوم شوید. جهت اشتراک گذاشتن مطالب خود [اینجا](#) را کلیک کنید.

جهت دریافت هرگونه رساله و مطالعات معماری با
قیمت پایین با ما تماس بگیرید.

۰۹۹۰۷۵۳۰۹۲۰

قسمتی از کاملترین رساله طراحی هنرستان
موسیقی در ۵۰۱ صفحه در قالب ورد:

۱-۲- زیبایی :

در حال حاضر تعاریف متعددی درباره زیبایی رایج است اما آن تعریف جسمانی محض زیبایی عبارت است از وحدت روابط صوری در مورد حرکات حسی ما یگانه تعریف اساسی است و بر این اساس ما می توانیم نظریه ای در باب نو بنا کنیم که دامنه شمول آن است تا آنجا که چنین نریه ای لازم دارد وسعت داشته باشد.

اما شاید مهم باشد که در آغاز بحث نسبت این اصطلاح زیبایی را مورد تایید قرار دهیم .

تنها صورت قضیه این است که بگوییم هنر رابطه الزامی با زیبایی ندارد و این موضوع موضوعی است که کاملاً منطقی به شرط آن که این

اصطلاح را به ان تصویری از زیبایی محدود سازیم که یونانیان بنایش را گذاشتند و سنت کلاسیک اروپا دنباله اش را گرفت.

۱-۱-۳- تاثیر هنر و زیبایی :

بیشتر اشتباهات ما درباره هنر از نداشتن وحدت نظر در استعمال کلمات هنر و زیبایی ناشی می شود .

می توان گفت در سوء استفاده از این کلمات وحدت نظر داریم . ما همیشه فرض می گیریم که هر آنچه زیباست هنر است یا هنر به بطور کلی زیباست .

۱-۲- موسیقی :

عبارت است از علم اصوات و هنر تزیین و ترکیب و عرضه آن به نحوی که برای گوش مطبوع باشد^۱. پیرامون این هنر پر رمز و راز مطالب و مباحث فراوان است که در آغاز به بررسی ریشه لغوی آن می پردازیم .

۱-۲-۱- ریشه یابی واژه موسیقی :

لفظ موسیقی از واژه یونانی **Mousika** و مشتق از کلمه **Muse** که نام رب النوع حافظ شعر و ادب موسیقی یونان باستان می باشد . موسیقی علم تالیف الحان و ادوار و نغمات است . این واژه به آهنگی که گروهی از نغمات پی در پی و ترکیبی باشد ، اطلاق می شود . به هر صورت موسیقی را هنر بیان عواطف و احساسات به وسیله اصوات گفته اند . و مهم ترین عامل آن را صدا و وزن گفته اند . هم چنین صنعت ترکیب اصوات به لحن خوش آیندی که سبب لذت سامعه و انبساط و انقلاب روح گردد ، نامیده شده است . ارسطو موسیقی را از شعب علم ریاضی و بوعلی نیز در بخش ریاضی از موسیقی نامبرده

^۱ ستایشگر ، م ، واژه نامه موسیقی ایران ، ص ۲۰۲

است .

ریشه واژه ایرانی موسیقی

چنانکه گفته شد ، واژه موسیقی در کتاب های علمی یا کتاب هایی که ترجمه کتاب های یونانی بود ، بکار می رفت ، اما در دیگر دفترها ، این نام بکار گرفته نمی شد . و در کتاب های دوره اول پس از اسلام معادل ایرانی آن ، بیشتر از نام موسیقی بچشم می خورد ، تا آنکه امروز این معادل فراموش شده ، و یکجا ، جای خویش را به موسیقی داده است !

از موسیقیدان در ادب فارسی دری ، با نام رامشگر ، یا خنیاگر یاد شده است .

رامشگر از دوبر « رامش » و پسوند « گر » ساخته شده است . این پسوند گرنشان دهنده مشاغل است ، همچون درگر (نجار) دیوارگر (بنا) آهنگر ، مسگر ، زرگر ، بازیگر . . . . که در اصل پهلوی بصور « کر » تلفظ می شده است .

رامش یعنی خوشی ، خوشحالی ، خوشبختی آمده است و ایرانیان ، گذران زندگی را به رامش ، از جمله فرایض دینی می شمردند .

رامش مخالف آرامش است همانطور که رمیدن ، و آرمیدن ، و مقصود از آن ، حرکت و جنبش و ابراز زندگی و خوشی و شادی است اما در هر صورت در معنی رامش که خوشی بوده باشد شکی نیست ، بنابراین رامشگر کسی است که وسائل خوشی و سعادت و خرمی و خوشحالی مردمان را فراهم می کند ، چه با موسیقی ، و چه با متعلقات موسیقی که در همین بخش درباره آن سخن گفته خواهد شد .

ز رامشگران ، رامشي کن طلب

که رامش بسود ، نزد رامشگران

اما خنياگر در زبان پهلوي هونياک کر ، و با تخفيف هونياکر بوده است ، و آن نیز از يك ريشه و پسوند « گر » ساخته شده است . ريشه آن هونياک نیز خود داراي دو بخش است . بھر نخست آن هو ، همانست که در واژه هومن به معني اندیشه نیک هنوز به همان صورت در واژه به جاي مانده است ، و با تبديل « ه - » به « خ » که در زبان شناسي مورد تحقيق قرار گرفته از آن واژه خوب امروز ساخته شده .

دیگر قسمت ، نياک است ، که دگرگون شده واژه نواک باشد که امروز نوا خوانده مي شود . زیرا که بسياري از واژه ها که به « ک » پیش از حرف صدا دار پايان مي پذيرفته اند . به مرور از پهلوي ، به فارسي دري « ک » خود را از دست داده اند . مثل داناک = دانا رواک = روا پرستوک = پرستو ، تاريک و تاري ... و از آن میان فقط در واژه خوراک و پوشاک به همان صورت نخستين باقي مانده است .

از اين سخن بگذشتيم و يك غزل مانده است

تو خوش حديث کني ، سعديا بيا و بيار

باري واژه نواک نیز از جمله واژه هايي است که از يك ريشه و يك پيشوند ساخته شده .

پيشوند آن « ني » است که هنوز در واژه هايي چون نشستن . نهفتن ، نوشتن ... دیده مي شود و ريشه آن واک همانست که در واژه هاي آواز پژواک (انعکاس آوا) ، و خود واژه واژه هنوز دیده مي شود

. این ریشه در زبان های ایرانی به همین معنی صورت و آوا است و در سانسکریت با ریشه vakas مشتقات فراوان دارد که همگی به همان آوا و صوت بر می گردد در زبان کردی هنوز واژه به معنی گویم است . و واژیدن یا واختن به معنی گفتن در زبان پهلوی نیز به همین معنا است .

پس روی هم رفته خنیاگر از چهار بخش ترکیب شده و خنیا ، یا هونیاک به معنی آواز خوب ، یا نوای خوش است ، و این همانست که فردوسی بزرگوار ما ، در مقدمه داستان کاوس و مازندران ، در آمدن رامشگر چیره دست و خواندن سرود مازندرانی ، دریک بیت گفته است :

چنین گفت : کز شهر مازندران

یکی خوش نوازم ز رامشگرانی!

۱-۲-۲- سرچشمه موسیقی :

ملت های آسیا و آفریقا سرخ پوستان آمریکایی دارای فرهنگ ها سنت های موسیقایی بسیار سرشاری بوده اند.

نظام سرمایه داری که در طی پانصد سال گذشته در اروپا و آمریکا رشد یافت ثروت هایش را از غارت و استثمار استعماری کشورها و ملت های آسیا و آفریقا و آمریکا به دست آورد.

این استثمار با به اختیار در آوردن خلق ها و خار شمردن فرهنگ های آنان همراه بود. لیکن سهمی که اروپا در طی پانصد سال گذشته در پیشبرد تکامل این هنر ایفا کرده است تاریخی و سرنوشت ساز است.

این سهم را نمی توان حاصل یک فرهنگ خاص دانست. زیرا تاثیر عظیمی از موسیقی یونانی سوری و عبری متاثر بودند.

موسیقی قومی اروپا شرقی مرکزی و جنوب غربی که آمیزه ای از آفریده های موسیقی کلاسیک پانصد سال گذشته است خود بر میراث موسیقی آسیا و آفریقا بنیان گرفته بود.

۱-۳- دانش موسیقی :

موسیقی نیازی شناختی است با توجه به موسیقی دنیایی از زیبایی ها امروز از صوت ها ، هماهنگی ها و وحدت اجزا و ارضای خیال انگیزی ها گشوده می شود و ذهن از ورود به تصویرهای تازه ، الهام و خلق افکار جدید لذت می برد^۲ اندیشه ها و افکاری که در ذات دانش موسیقی وجود دارد و با کنجکاوی بشر اندکی از آن کشف شده و دانش گسترده موسیقی امروزی را به وجود آورده است دانشی که امروزه به عنوان رشته ای کار او عملی جایگاه ویژه ای در میان علوم انسانی و ریاضی پیدا کرده است.

از سوی دیگر موسیقی با عناصر ذهنی مانند تخیل ، حافظه ، تداعی ، الهام و ... در آمیخته که در نتیجه از آن مقوله ای شناختی به وجود آورده است.

۱-۴- موسیقی زبان مشترک :

موسیقی مانند یک زبان مکالمه و به دلیل همگانی بودن و نیاز عمومی آن در واقع نوعی زبان مادری و درونی بشر است . زمانی که هر روز به صورت های مختلف کلمه ها و مفاهیم آن را می شنویم و حس می کنیم .

از آنجایی که بشر نخستین ، فاقد زبان مراوده و نوشتاری بوده با ضرب آهنگ و آواگری های موسیقی ، ترسیم خطوط ، اشکال نقاشی در رقص و پانتومیم ، حالت های طبیعی و نیاز های خود را بیان می کرد.

موسیقی یک زبان است ، صداها کلمات آن ها هستند و ملودی ها از ترکیب صداها به وجود می آیند و ملودی پیام و احساس را منتقل می کنند . ریتم ، انرژی این بیان است. ملودی ها با فواصل فیزیکی متنوع جمله های گوناگون و احساس آن هستند . موسیقی ، احساس ها و حرف ها را منتقل می کنند. هرگاه که احساس ها و افکار به دلایلی از قبیل حجب ، ناتوانی، ممنوعیت ، مهار و سرکوب دور یا طرد شوند ، موسیقی می تواند با بیان زیبا چهره از حجاب درون بر

---

^۲ بخش های مختلف مغز در تجزیه و تحلیل موسیقی مشارکت دارند نیمکره چپ مغز با شنیدن موسیقی به تجزیه و تحلیل اصوات موسیقی می پردازد و نیمکره راست هماهنگی و کل (گشتالت) صدا و عواطف آن را درک می کند (گیتردبراشو ۱۹۷۷) به بیانی دیگر نیمکره راست مغز در دریافت کلی پیام های موسیقایی ، ترکیب فضایی روابط و درک وحدت موسیقی موثر است (اسپرینگرو دوچ ۱۹۸۵) شایان ذکر است کشش های قسمت راست مغز توسط سیستم لیمبیک (مرکز عواطف) توسعه می یابد (زاتور ۱۹۸۴) نیز نیمکره راست را در خودان بدون کلام ، درک الگوهای کلی ، رنگ آمیزی ، بلندی صدا ، ساختار هارمونی صداها و جنبه های غیر کلامی آن موثر می داند.

کشد و احساس ها را در هاله ای از ایمنی و همدلی جاری سازد. انسان از این خاصیت موسیقی در کاهش فشارهای درونی و تنش های خود بهره جسته است.

موسیقی زبان احساسی تاریخ و فرهنگ، آیین ها و مراسم بشری است، به خصوص آنگاه که کلام و نوشتاری ناتوان بوده اند در طول تاریخ، موسیقی وسیله ارتباط و بیان نیاز و القای خواسته ها بوده است. موسیقی از احساس برخاسته و با آن شکل و تحول یافته است. موسیقی هر ملتی روحیه و سیر عاطفی و رفتاری آنها پی برد و رفتارهای احساسی آن ها را پیش بینی کرد. چگونگی متاثر و چگونه برانگیخته می شوند. چه طور واکنش نشان می دهند و روحیه و حساسیت های آنها چگونه است.

1-1-5- موسیقی و طبیعت :

موسیقی رابطه زیستی و فیزیولوژیک با مغز آدمی دارد. ریتم، محرک بیولوژیک و ملودی مولد لذت، خوش و خیال انگیزی است به این دلیل کوچکترین کنش ریتمیک و نوای موزون، روح و جسم را بر می انگیزد و تحریک می کند از آنجا نوزادی بدون اینکه آموزش درکار باشد توجه به ریتم و ملودی وجود و مغز به هماهنگی، نظم و سازماندهی اصرار و گرایش دارد و موسیقی جلوه تشابهی از این هماهنگی است.

نیرو و جاذبه ای که ما را به سوی طبیعت می کشاند و به آن نزدیک می کند موسیقی آن است و موسیقی طبیعت به مراتب کمال یافته تر از هنر است. ستایش برانگیز است، ترغیبمان می کند به سوی جنگل برویم و به نرمی آن را به تماشا بنشینیم در کنار آب روان درنگ کنیم و به ریتم و آهنگ بی نظیر موسیقی جریان آب گوش فرا دهیم رقص موزون شاخه های درختان در باد، افت و خیز امواج آب هر یک موسیقی خاص خود را دارد و به محض اینکه در طبیعت متمرکز و با آن همراه شویم، گوش جان آنها را خواهید شنید.

بسیاری از مظاهر طبیعت دوازده موسیقی را ایجاد می کنند صدای آبشار ریزش باران بر روی آب ها، وزش باد از میان برگ های درختان، چهچه بلبل و چار نعل اسب هر یک نغمه ای از نواهای طبیعت است. انسان در میان این اصوات به دنیا آمد و معنای موسیقی را از طبیعت آموخت. در سیر تمدن خود نیز انسان را با اصوات جدید پی برد و دانست که هر حرکتی کم و بیش صوتی ایجاد می کند، از چرخ هایی که برای پیشرفت کار خود می ساخت پس از فرسودگی صدا هایی بر می خواست و این صداها که به فواصل معین تکرار می شد در ذهن او حالت مطبوعی ایجاد می کرد. به تدریج انسان متوجه شد که صداها را منظم در تنظیم کار و تهیج فعالیت او

تاثیر دارند . از آن وقت برای حرکت دادن سنگ های بزرگ یا آوازه های موزون بر قدرت کار خود می افزود.

ترس از عوامل طبیعی مانند رعد و طوفان و زلزله و تاریکی که باعث پیدایش عقاید دینی و ما بعد طبیعی شد و باعث شد تا انسان به یک قدرت ما فوق که سبب فعل و انفعالات طبیعی است ایمان آورد و برای حفظ وجود خود و غلبه بر ترس به خدایان و ارباب انواع متوسل گردد و برای پرستش آن ها آواز هایی بخواند که تدریجا به صورت سرود های مذهبی و آواز های دسته جمعی برای عبادت تبدیل شد.

۱-۶- رسالت موسیقی در تاریخ بشریت :

این زمین که هزاران انسان پیش از ما را در خود جای داده است ، در تاریخ انسانی چندین بار با تحول روبرو بوده است. طی قرن ها ، تمدن ها سایر تمدن ها را به وجود آورده است. معذالک گویی قرن حاضر احتملا شاید یک دگرگونی بزرگ در کل بشریت باشد . در سایه پیش گویی بزرگ کتاب مقدس قبلا با تاریخ بشریت آشنا شده ایم و همه پیش گویی های پیامبران عصرجدید و با عصری که ما از قرن های خیلی پیش به زندگی در آن عادت کرده ایم ، رابطه ای ندارد.

هدف بیش گویی خیلی خاص مورد نظر در این جا رویدادهای تاریخی - که حاصل دیوانگی و غرور هستند- نمی باشد بلکه گرایش های هنری است که طی قرون تجلی نموده اند یعنی آنچه که انسان را در عظمت معنوی بالا می برد.

در میان هنرها، موسیقی به طور کلی ، مهم ترین و عمیق ترین روش بیان است، اما به خصوص یک زمان جهانی تاریخ یک پدیده فیزیکی است که آن نیز به وسیله یکی از قوانین بیعت ، اداره می گردد.

این پدیده - که به طور خیلی دقیق تعیین گردیده - راهنمای پیامبر گونه مادر تاریخ انسان ها خواهد بود که بدین ترتیب رسالت موسیقی نامیده شده و اهمیت آن نه فقط به دلیل روابط مستقیمش با پیش گویی کتاب مقدس بلکه به ویژه به خاطر دقت غیر قابل انکار آن می باشد . ابا نمی توان به گونه های بسیار متفاوت تفسیر نمود . یک تفسیر معتبر است . یعنی تفسیری که دقیقا با واقعیت تطبیق می کند.

۱-۷- موسیقی از دید گاه های مختلف :

این گفته شوپن هاور که همه هنر های انسانی می خواهند به مرحله موسیقی برسند در بر گیرنده حقیقتی است که فهم آن مارا به شناخت واقعی از مفهوم تمام هنر های انسانی رهنمون می کند.

سوال این است که در هنر موسیقی چه کیفیتی است که سایر هنرها سعی در رسیدن به آن دارند. آنچه موسیقی را از دیگر هنرها متمایز می‌کند بیان صریح و بی واسطه با مخاطبان خود است که انتقال پیام و آرمان‌های ذهنی و عواطف احساسات هنرمند را به دیگران آسانتر می‌کند.

در حالی که در معماری پیام ذهنی هنرمند توسط اشکال و خطوط و رنگ‌ها بیان می‌شود. نیز در شعر کلمات نقش مفاهیم ذهنی شاعر را به عهده می‌گیرند.

موسیقی را مخاطب تعریف کرده اند از همه ساده تر اینکه گفته اند موسیقی صفت ترکیب اصوات با کیفیت الحان است.

بعضی از این حد تجاوز کرده اند مقام آن را بالاتر دیده اند چنانچه میکلانژ نقاش معروف ایتالیایی موسیقی را نوای آسمانی دانسته است الفردو موسسه شاعر شیرین سخن فرانسوی می‌گوید که تنها موسیقی مرا به شناسایی خداوند راهنمایی کرد.

لوتر واضح مذهب پروتستان موسیقی را نوای الهی می‌دانسته و معتقد است این هنر با عالم ماورا طبیعت رابطه دارد. واگنر می‌گوید موسیقی ما بهترین هنر هاست که بسی مطالب نامفهوم و نفهمیدنی را برای ما توضیح و تفسیر می‌کند.

با وجود این برخی معتقدند که حالت آهنگ‌های موسیقی را می‌توان تمیز داد و حتی مبالغه کرده و می‌گوید از طرز ساختن یک قطعه موسیقی ممکن است به کیفیات و روحیات سازندگان الحان پی برد.

در این که آیا موسیقی علم است یا هنر زیاد بحث کرده اند و عاقبت به این نتیجه رسیده اند که هر دو جنبه را دارا است و حتی امروزه موسیقی را علم هنر و زبان می‌دانند.

۱-۸- تاریخچه موسیقی :

درباره چگونگی و زمان پیدایش هنر موسیقی بین محققان اختلاف وجود دارد، اما آدمی قبل از آن که تکلم و صورت را آموخته باشد با هنر موسیقی کم و بیش آشنا بوده زیرا وزن‌ها و آهنگ‌ها و حتی آوایی که از حنجره اش بر می‌آید نخستین گام‌ها در راه پیدایش و ظهور موسیقی بود.

در این که نخست وزن وجود داشت سپس صوت پدید آمده است تردیدی نیست، اما آلات موسیقی نیز به نوبه خود ابتدا از استخوان و سپس از وسایل زهی مانند روده و تارهای گیاهی و سیم استفاده شد.

موسیقی آدمیان نخستین به هر شکل و صورتی که بود جنبه روحانی داشت و موسیقی که قالب ترکیب در آمد و ریتمیک شد که باز هم در ستایش و نیایش خدایان و امور دینی به کار افتاد.

موسیقی همواره راه کمال پیمد و مرا سم مذهبی هم موسیقی شعر و نقاشی را تحت الشعاع خود قرار در قرن ششم پیش از میلاد به وسیله فیثاغورث موسیقی با ریاضی در آمیخت و قواعد و اصول خاص و دقیقی یافت و نوسانات و فرکانس های آن دارای فرمول و محاسباتی شد.

موسیقی در نزد هندیان ، چینیان ، و مردم کلدی و آشور و سومر و ایرانیان قدیم سابقه ای طولانی دارد، تا جایی که در اثر اکتشافات باستان شناسی برخی آلات موسیقی یافته اند که پنج تا هفت هزار سال سابقه تاریخی دارد .

بوداییان اساساً کتب مذهبی خود را با نوعی موسیقی می خوانند و آداب تشجیع سربازان می خواندند عدهای نوازنده بودند که آن اشعار را همراهی می کردند ، در تاریخ یهود به داود و سلیمان بر می خوریم که حدود سه هزار سال پیش می زیستند ، داود آوازی خوش داشت و سلیمان و پدرش سلیمان به موسیقی علاقه مند بودند .

موسیقی کم کم راه کمال را می پیمود در سال ۹۳۰ میلاد تقسیمات تازه ای یافت و با حروف الفبا ، اصوات را نشان می دادند ، تا این که سرانجام در سال ۱۴۵۰ میلادی نت تکمیل شد و در چهار خط موازی علائم را نهادند (دو-ر-می-فا-سل-لا-سی) این تکامل مرهون و نتیجه موسیقی کلیسایی بود و بعدها آوازهها نیز نام گذاری شد (کوندوکتوس- موتت- روندل - روتا).

۱-۸-۱- موسیقی ایرانی

طراحی فضا برای فعالیت خاص ، مستلزم شناخت کافی و صحیح ابعاد مختلف همان اتفاقی است که در فضا رخ می دهد . در واقع در طراحی معکوس واقعیت عمل می کنیم . در طراحی فضا تحت تاثیر اجرا ، و در واقعیت اجرا تحت تاثیر فضا است . بدیهی است که طراحی فضایی برای اجرای موسیقی ایرانی — که بستر آن وجود ضوابط خاص این طراحی است — شناختی درست از موسیقی ایرانی را طلب می کند .

از آنجا که موسیقی ایرانی انواع گوناگون و متنوعی دارد (نواحی ، دستگاهی ، ملی ، کلاسیک و پاپ) در این پروژه به دلیل خصوصیات متفاوت در سازها ، نحوه اجرا و ... در انواع موسیقی ایرانی و برای تمرکز بیشتر در کار ، یک شاخه از آن یعنی موسیقی ردیف

دستگاهی ، یا موسیقی رسمی و آکادمیک ایران انتخاب شده ، ویژگی های فضای اجرای این موسیقی (به دلیل نیاز بیشتر به فضای خاص و آشنایی بیشتر نگارنده با این موسیقی) مورد بررسی خواهد بود به طوری که روش کار بتواند پاسخ گوی سایر انواع موسیقی نیز باشد . بدیهی است در صورتی که بخواهیم به طور کلی و عام به شناخت موسیقی دستگاهی بپردازیم ، کار بسیار مفصل می شود . از طرف دیگر ، مقصود از شناخت موسیقی دستگاهی در این پروژه طراحی فضای مناسب اجرای آن است . بنابراین منطقی به نظر می رسد که به ذکر مشخصاتی از این موسیقی بپردازیم که در ارتباط با محیط و فضای اطراف خود است ، چون برخی از خصوصیات موسیقی - هر چند مهم - به کار طراحی فضا نمی آیند .

۱-۸-۱-۱- پیشینه اجرای موسیقی ایرانی

آنچه در این قسمت خواهد آمد ، اشاره ای به بهانه ها و مجالس اجرای موسیقی ایرانی ، در یک تقسیم تاریخی است . علت بیان این مطالب یافتن رونی از اجرای موسیقی ایرانی است که به اجراهای کنسرتی امروز ، و در نتیجه نیاز به فضایی خاص اجرای موسیقی ، منجر شده است .

۱-۸-۱-۲- دوره قبل از اسلام

« آنچه آنچنان که از تاریخ بر می آید موسیقی در تشریفات و رسوم مذهبی سومری ها اهمیت داشت است . عیلامی ها نیز موسیقی را هنگام برپا کردن رسوم مذهبی به کار می برده اند . خداهای آسوری دوستدار موسیقی بوده ، آسوری ها برای خاطر آن ها در موقع عبادت و پرستش ارباب انواع موسیقی مخصوصی به کار می برده اند .

اشاراتي در تورات شده که معلوم مي شود که موسيقي در يهود اهميت داشته چنان که داوود آوازي خوش داشته است. درباره موسيقي دوره هخامنشي آمده است : « ايرانيان براي تقديم نذر و قرباني به درگاه خدا مذبج ندارند ، آتش مقدس روشن نمي کنند ، بر قبور شراب نمي پاشند ، ولي يکي از موبدان حاضر مي شود و يکي از سرودهاي مقدس مذهبي را مي خواند . » همچنين آن ها براي تشريفات مذهبي موسيقي داشته اند. اين سرودهاي مقدس که بيشتر محققان از آن سخن گفته اند چيزي جز گات هاي زرتشت نمي توانسته باشد که از سيستم کلامي برخوردار بوده است . ذکر نمونه هايي از موسيقي حنگ هم در نوشته ها آمده است . دوره ساساني دوره ترقي صنايع و رونق موسيقي بوده ، به طوري که موسيقيدان ها طبقه خاصي بوده اند . بهرام گور به موسيقي و موسيقيدان ها اهميت زياد مي داده ، ۴۰۰۰ نوازنده و خواننده از هند به ايران آورده بوده است . در دوره خسرو پرويز موسيقي ترقي بيشتري کرد . باربد ۳۶۰ لحن براي روزهاي سال و سي لحن براي روزهاي ماه تنظيم کرد . او چنان به شاه نزديک بود که براي رساندن خبرها و ... به او پناه مي بردند . مي توان گفت نظام موسيقي باربدي به جرات در شکل گيري سيستم هاي نوين موسيقي کشورهاي منطقه ، سهم به سزايي داشته است . از ديگر مغنيان و رامشگران دربار خسرو پرويز مي توان از نکيسا ، بامشاد ، رامتين يا رامين ، آزاد و ارجنگي ياد کرد . (خالقي ، ۱۳۴۱ ، ص ۱۸ تا ۲۷ با تلخيص)

۱-۸-۱-۳- دوره پس از اسلام

در دوره اسلامي موسيقي به دليل منع اسلام در اوایل و در دوره

خلفای راشدین متروک شد . اما در دوره اموی به دلیل اجرای کم از اسلام و تبدیل خلافت به سلطنت ، موسیقی رواج بیشتری یافت . آمده است که برخی خلفا از پشت پرده موسیقی گوش می دادند . در زمان هارون و مامون نیز موسیقی رشد کرد که اغلب موسیقیدان های آن دوره ایرانی بودند . (خالقی ، ۱۳۴۱ ، ص ۳۲ تا ۳۶ ، با تلخیص)

یکی از کاربردهای موسیقی که در قرن های میانی زیاد از آن یاد شده ، سماع صوفیان است .

در دوره صفوی به موسیقیدانان مجلسی* القاب متفاوتی داده می شد : مطرب ، مغنی ، قوال ، سازنده ، نوازنده ، خواننده ، گوینده ، اهل نغمه ، اهل طرب ، اربابان طرب ، بزم آرایان و ...

موسیقیدانان مجلسی که عضو تشکیلات نقاره خانه (شامل موسیقی نقاره ای ، مجلسی ، مذهبی و سرگرم کننده) بودند ، موظف بودند که در مجالس شاهان ، امرا و بزرگان شرکت کرده و آن محافل را رونق بخشند . معمولاً این مجالس در دربار به دو شکل برگزار می شد :

۱- مجالس معمولی که عمدتاً شاه و بزرگان و ... حضور داشتند .

۲- مجالس جشن که به مناسبت های مختلف برپا می شد و بستگی به اهمیت آن ها ، جشن باشکوه تر برگزار می شد .

معمولاً جشن ها به مناسبت های مختلفی چون پیروزی در جنگ ، رسیدن اخبار فرح بخش و دستگیری

مخالفان ، پناهنده شدن شخصیت های سیاسی ، میهمانی برای سفر و تاجگذاری و غیره برگزار می شد .

علاوه بر این موسیقیدانان مجلسی شاه را در سفر و هنگام شکار همراهی می کردند . گاه نیز در مراسم استقبال از سفرا در بیرون شهر حاضر می شدند یا به دستور حاکم یا خان یکی از شهرهای ایران به خانه سفرا و سیاحان فرستاده می شدند تا آنها را سرگرم کنند.

**جهت دریافت هرگونه رساله و مطالعات
معماری با قیمت پایین با ما تماس بگیرید.**

۰۹۹۰۷۵۳۰۹۲۰